

Nota van Antwoord dijkversterking Jaarsveld – Klaphek

Zienswijzen op ontwerp Projectbesluit

**STERKE
LEKDIJK**

JAARVELD - KLAPHEK

HOOGHEEMRAADSCHAP
**DE STICHTSE
RIJNLANDEN**

Colofon

Rapportgegevens	
Rapporttitel	Nota van Antwoord dijkversterking Jaarsveld - Klaphek
Ondertitel	Zienswijzen op ontwerp Projectbesluit
DM nummer:	DM2072670
Versie:	1.0
Datum:	18 augustus 2025

Vrijgave

	Functie	Naam	Paraaf
Opsteller:	Trekker Vergunningen & PlanproceduresAdviseur Projectbesluit	Pauline van Veen	<i>Digitaal akkoord door Hester Faber op 2025-08-28</i>
Controleur:	CM: Contractmanager	Mariska van de Sande	<i>Digitaal akkoord door Mariska van de Sande op 2025-08-25</i>
	Realisatie- en innovatiemanager	Arjan Apperlo	<i>Digitaal akkoord door Arjan Apperlo op 2025-08-25</i>
	MPB: Manager Projectbeheersing	Bram Wisse	<i>Digitaal akkoord door Bram Wisse op 2025-08-26</i>
	PM: Projectmanager OG Realisatiefase	Niels Damme	<i>Digitaal akkoord door Niels Damme op 2025-08-27</i>
Autorisator:	OM: Omgevingsmanager	José ten Ham	<i>Digitaal akkoord door José ten Ham op 2025-08-27</i>
Vrijgever:	PM: Projectmanager	Hester Faber	<i>Digitaal akkoord door Hester Faber op 2025-08-28</i>

Documenthistorie:

Versie	Datum	Toelichting
V0.1	15 mei 2025	
V0.2	25-07-2025	Versie voor IPM - OGT
V1.0	18-08-2025	Definitief

STERKE
LEKDIJK

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Het project	4
1.2	Gecoördineerde procedure Projectbesluit	4
2	De zienswijze met het antwoord	6
2.1	De zienswijze	6
2.2	Samenvatting en beantwoording	6
2.3	Conclusie	9
3	Wijzigingen ten opzichte van het ontwerp Projectbesluit	10
3.1	Wijzigingen in het dijkontwerp	10
3.2	Ambtshalve wijzigingen door voortschrijdend inzicht	10
3.2.1	<i>Meer kennis van de ondergrond</i>	10
3.2.2	<i>Aanscherping waterveiligheidsmaatregelen</i>	10
3.2.3	<i>Aanscherping ligging en diepte verticale constructies</i>	12
3.2.4	<i>Aanscherping omvang GOP-maatregelen</i>	12
3.2.5	<i>Aanpassing werkstroken en bouwzones</i>	14
3.2.6	<i>Mitigerende maatregelen</i>	14
3.3	Effecten definitief Projectbesluit ten opzichte van het ontwerp Projectbesluit	16

1 Inleiding

1.1 Het project

In het programma Sterke Lekdijk werkt Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden aan het versterken van de Lekdijk tussen Amerongen en Schoonhoven over een lengte van 55 kilometer. De dijk is 900 jaar oud en beschermt een groot deel van Midden- en West-Nederland tegen hoge waterstanden op de Lek en Nederrijn.

Het programma Sterke Lekdijk is onderdeel van het Hoogwaterbeschermingsprogramma en is verdeeld in zeven deelprojecten van oost naar west:

- Wijk bij Duurstede – Amerongen;
- Irenesluis – Culemborgse Veer;
- Culemborgse Veer – Beatrixsluis;
- Nieuwegein;
- **Jaarsveld – Klaphek;**
- Salmsteke;
- Salmsteke – Schoonhoven.

Om te voldoen aan de veiligheidsnormen moet de dijk tussen Jaarsveld en Klaphek worden versterkt.

De beheerder van een primaire waterkering, in dit geval De Stichtse Rijnlanden, is verplicht om de wijziging van een primaire waterkering vast te leggen in een Projectbesluit. Ten behoeve van het Projectbesluit is een Milieueffectrapport (MER) opgesteld.

1.2 Gecoördineerde procedure Projectbesluit

Het Projectbesluit volgt een gecoördineerde projectprocedure. Dit houdt het volgende in: Het college van Gedeputeerde Staten is aangewezen als coördinerend bevoegd gezag voor de Projectbesluitprocedure. De provincie Utrecht regelt de procedure van de besluiten en het MER, zoals het publiceren van de stukken en het coördineren van het loket voor alle zienswijzen die zijn ingediend op de ontwerpbesluiten. Daarnaast neemt het college van Gedeputeerde Staten het goedkeuringsbesluit over het Projectbesluit.

Ontwerpbesluit

Het ontwerp Projectbesluit dijkversterking Jaarsveld - Klaphek heeft, samen met het Milieueffectrapport (MER), van 20 maart 2025 tot en met 30 april 2025 ter inzage gelegen.

Zienswijze

Er is één zienswijze ingebracht. Deze zienswijze is in deze Nota van Antwoord samengevat en in overleg met provincie Utrecht beantwoord.

Vervolgstappen

Het dagelijks bestuur van het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (verder het waterschap) stelt het Projectbesluit dijkversterking Jaarsveld - Klaphek naar verwachting op 4 november 2025 definitief vast. Voorafgaand aan de besluitvorming door het dagelijks bestuur ontvangt de indiener van de zienswijze een reactie op hun zienswijze.

Het waterschap legt het Projectbesluit vervolgens ter goedkeuring voor aan de provincie Utrecht. Zodra de provincie het Projectbesluit heeft goedgekeurd, wordt dit door de provincie bekendgemaakt.

Het goedkeuringsbesluit, de Nota van Antwoord, het Projectbesluit en de andere definitieve besluiten liggen vervolgens 6 weken ter inzage voor beroep. Tegen de definitieve besluiten kan door belanghebbenden beroep worden ingediend bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van deze Nota van Antwoord is de samengevatte zienswijze en het antwoord daarop opgenomen. De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassingen in het ontwerp Projectbesluit. De zogenoemde ambtshalve wijzigingen ten opzichte van het ontwerp Projectbesluit zijn beschreven in hoofdstuk 3.

2 De zienswijze met het antwoord

2.1 De zienswijze

Er is één zienswijze binnengekomen, namelijk van de Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU).

De zienswijze is onderverdeeld in verschillende punten en samengevat. In de volgende paragraaf zijn de samenvattingen opgenomen met daarbij het antwoord op de zienswijze. Aan het eind van de paragraaf is geconcludeerd of de zienswijze leidt tot aanpassing van het ontwerp Projectbesluit.

2.2 Samenvatting en beantwoording

1

Uit het Milieueffectrapport Deel 2 blijkt dat in de aanlegfase de 'graafwerkzaamheden op en rond het dijktaalud zullen [...] leiden tot het tijdelijk aantasten van de natuurbeheertypen uit het NNN' en dat "het buitendijkse taludherstel en de aanleg van kruidenrijk grasland [...] een tijdelijk negatief effect heeft op gebied dat is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland en overige gebiedsbescherming". Ook wordt vermeld dat tijdens de aanlegfase bepaalde (tijdelijke) werkstroken en depotlocaties binnen het ruimtebeslag van het NNN vallen.

Echter, deze tijdelijke aantastingen blijken geen compensatie te krijgen. Toch is de uitvoering van compensatie voor tijdelijke aantasting een verplichting die voortvloeit uit artikel 7.8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Artikel 7.8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving bepaalt dat de provincie regels stelt bij omgevingsverordening die als resultaat verzekeren dat de kwaliteit en oppervlakte van het NatuurNetwerk Nederland niet achteruitgaan. Voor de provincie Utrecht zijn de desbetreffende regels opgenomen in de artikelen 6.1, 6.2 en 6.3 van de Omgevingsverordening provincie Utrecht.

Reactie

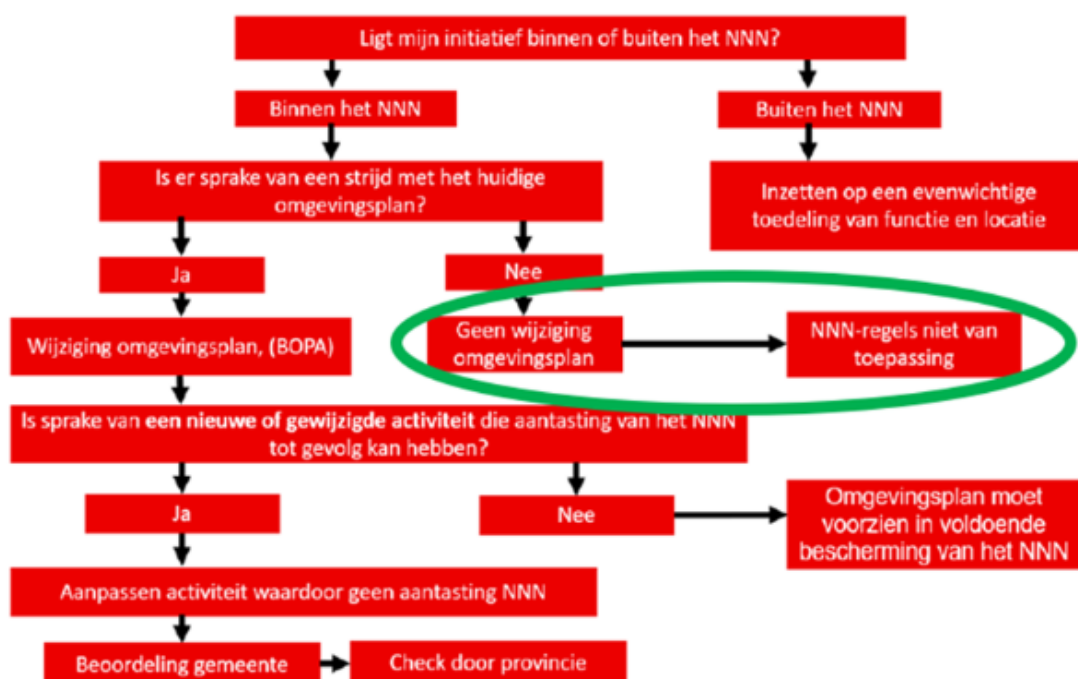
Inderdaad bevat artikel 7.8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving een instructieregel, waarin is aangegeven dat de provincie in de Omgevingsverordening regels moet stellen, om te verzekeren dat de kwaliteit en oppervlakte van het NatuurNetwerk Nederland niet achteruitgaan. Voor de provincie Utrecht zijn de desbetreffende regels opgenomen in de artikelen 6.1, 6.2 en 6.3 van de Omgevingsverordening provincie Utrecht. Een instructieregel geeft aan wat de inhoud van een omgevingsplan moet zijn. Artikel 6.2 van de Omgevingsverordening bepaalt dat een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen het NatuurNetwerk Nederland regels moet bevatten die strekken tot bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de kwaliteit, de wezenlijke kenmerken en waarden en samenhang van het NatuurNetwerk Nederland.

De bescherming van het NNN vindt dus plaats via het gemeentelijke omgevingsplan. Er is wettelijk gezien sprake van een aantasting als het omgevingsplan wordt gewijzigd en daarbij nieuwe activiteiten/funcies of een wijziging van activiteiten mogelijk maakt die nadelige gevolgen kunnen hebben voor het NNN. Voor de dijkversterking is dit niet aan de orde. Voor de maatregelen die mogelijk worden gemaakt met het Projectbesluit hoeven de Omgevingsplannen van de beide gemeenten (IJsselstein en Lopik) niet te worden aangepast, met één uitzondering voor de demping van een watergang in het binnendijkse gebied in Lopik. Dat gebied is niet aangewezen als NNN-gebied.

In de Handreiking bij de regels ter bescherming van het NatuurNetwerk Nederland van provincie Utrecht (09-07-2024) is de werkwijze beschreven in het tekstblok op pagina 11, aldus:

Referentiekader voor nieuwe of gewijzigde activiteiten in het NNN (artikel 6.3 lid 1)
Om te bepalen of een plan nadelige gevolgen kan hebben: oftewel de 'drempel' bij artikel 6.3 wordt het plan mét voorziene wijziging vergeleken met het geldende plan.
Bij nieuwe of gewijzigde activiteiten kan het zo zijn dat (delen van) activiteiten in de huidige situatie al zijn toegestaan. De referentiesituatie bestaat dan uit de maximale bouw- en gebruiksmogelijkheden van het vigerende planologische regime. Dit is een verzameling van alle bestaande legaal aanwezige bebouwing en gebruiksactiviteiten in het plangebied inclusief de nog onbenutte bebouwings- en gebruiksmogelijkheden die zijn opgenomen in het vigerende omgevingsplan en eventuele onbenutte omgevingsvergunningen in afwijking van het omgevingsplan. De referentiesituatie wordt vervolgens met de maximale bouw- en gebruiksmogelijkheden van het nieuwe plan vergeleken. Op het moment dat er sprake is van nieuwe gewijzigde activiteiten en gevolgen kunnen optreden komt u in de volgende stap terecht.

Met 'het geldende plan' wordt hier bedoeld: het geldende omgevingsplan. In het geval van de dijkversterking zijn de maatregelen die hierbij worden genomen toegestaan in de vigerende omgevingsplannen, met de hierboven genoemde uitzondering buiten NNN. Een en ander is in de bovengenoemde handreiking in een stappenplan verbeeld:

Figuur 2.1 Stroomschema dat de toepassing van de instructieregels weergeeft voor nieuwe of gewijzigde initiatieven binnen of buiten het NNN

Ook volgens dit stappenplan zijn de NNN-regels niet van toepassing bij de dijkversterking Jaarsveld - Klaphek.

2

In het MER is vermeld dat negatieve effecten optreden door het verplaatsen van beschermde kleine landschapselementen en het verwijderen van bomen en houtopstanden, waarbij nog

geen zekerheid is over de wijze en locatie van de compensatie. Daarbij is aangegeven dat de compensatie en herplant wordt uitgewerkt in het detailontwerp.

Compensatie moet echter concreet zijn en goed geborgd. Het is voor indiener nu niet mogelijk om de compensatie te kunnen beoordelen. Indiener vraagt wat de planning is van de compensatie en de monitoring daarvan. Waar is deze informatie te vinden?

Reactie

Voor het verwijderen van bomen en houtopstanden is een vergunning aangevraagd bij de beide gemeenten. De gemeenten geven in de vergunning regels over het compenseren van de te kappen bomen. De ontwerpvergunningen worden ter inzage gelegd, zodat voor een ieder duidelijk is welke voorschriften er gelden voor de compensatie. De compensatie is uitgewerkt in het inpassingplan.

De beschermde kleine landschapselementen zijn buitendijkse knotwilgen. Deze zullen worden verplaatst. Voor deze verplaatsing zal, mocht dat aan de orde zijn, een melding worden gedaan conform afdeling 11.3 van Besluit Activiteit Leefomgeving.

3

NMU benadrukt dat het altijd beter is om aantastingen van natuurgebieden te voorkomen dan deze te compenseren, omdat compensatie tijd nodig heeft, waardoor de natuurkwaliteit met een negatief saldo achterblijft, ook al lijkt het in eerste instantie op papier in orde. Het is alleen wanneer een aantasting niet voorkomen kan worden, dat compensatie plaatsvindt.

Reactie

De projectorganisatie heeft bij het uitwerken van de plannen steeds gezocht naar mogelijkheden om de effecten van de dijkversterking op de omgeving zoveel mogelijk te beperken. Er is in het MER en in het Natuuronderzoek onderzocht of er een aantasting van natuurwaarden plaatsvindt. Er zijn tijdelijke negatieve effecten omdat de vegetatie van de dijk af moet worden gehaald om het dijktaalud te kunnen aanpassen. Er is getracht permanente aantasting zo veel mogelijk te voorkomen. Daarbij zijn allerlei verschillende belangen afgewogen. Een dijkversterking wordt vaak ingewikkelder en duurder als er compensatie nodig is voor de negatieve effecten. Het project wil ook om die reden negatieve effecten op (onder meer) natuurwaarden zoveel mogelijk voorkomen.

4

Langs het hele dijktracé zijn tijdelijke werkstroken gepland. NMU vraagt aandacht voor verstoring van natuurwaarden. Hoe wordt voorkomen dat de aannemer zich buiten de werkstrook begeeft? Eerdere ervaringen in de uiterwaarden leert dat dit nauw moet worden omschreven.

Reactie

De natuureffecten van het gebruik van de werkstrook zijn in het MER in kaart gebracht. Aangezien de werkstrook geen belangrijke natuurwaarden raakt, is het effect van de werkstrook beperkt en tijdelijk.

Bij de verdere uitwerking van het ontwerp van de dijkversterking is een aantal werkzaamheden aan en langs de buitenzijde van de dijk vervallen. Hierdoor kan ook de werkstrook worden beperkt. De delen die niet meer nodig zijn, zijn van de plankaat afgehaald.

Door de grens van de werkstrook fysiek af te zetten met palen en draad zorgen we voor een duidelijke scheiding naar perceeleigenaren en wordt voorkomen dat de aannemer buiten de werkstrook gaat rijden.

5

In het MER is beschreven dat tussen Jaarsveld en Klaphek een wandelroutenetwerk ontbreekt en er verbetermogelijkheden zijn voor wandelen. NMU roept op om het recreatieve gebruik van de beheerstrook te regelen en de beheerstrook toegankelijk te maken voor voetgangers.

Reactie

Het waterschap is geen beheerder of initiatiefnemer van wandelpaden. Het waterschap staat medegebruik van de beheerstrook als struinp pad onder voorwaarden toe. Uw advies om gebruik te regelen is een terecht advies. In de praktijk lopen wij er tegenaan dat dit niet altijd goed te regelen is.

6

NMU verzoekt om te voorkomen dat wandelaars en voertuigen via de beheerstroken de uiterwaarden ingaan – zeker in natuurgebieden. Dit kan bijvoorbeeld door het plaatsen van rasters en schapenhekken om illegaal inrijden of inlopen te voorkomen.

Reactie

Het beleid van het waterschap is dat de beheerafritten en de beheerstrook in beginsel niet worden voorzien van een hekwerk. De afritten en beheerstroken zijn daardoor altijd toegankelijk voor maaien, schouw en bij calamiteiten. Het waterschap zet de beheerstrook alleen af wanneer er activiteiten plaatsvinden die strijdig zijn met het waterveiligheidsbelang en daarmee het afzetten noodzakelijk maken.

7

In het Milieueffectrapport wordt vermeld dat bij de instroomopening van de geul in de uiterwaard extra stortsteen wordt aangebracht. NMU roept op om er op te letten dat de aanpassing van de instroomopening mogelijk kan leiden tot verandering van stroming en effecten op de natuurwaarden.

Reactie

Op de locatie waar stortsteen wordt aangebracht ligt de rivier direct tegen de teen van de dijk (schaardijk). Het stortsteen verdedigt de dijk tegen erosie door stroming van de rivier. De toevoeging van stortsteen is nodig vanwege de waterveiligheid. Deze toevoeging is beperkt en ligt niet bij het smalste deel van de instroom van de geul. De locatie van het stortsteen bevindt zich buiten de hoofd-stroombaan. De bestorting heeft daarom geen invloed op het in-uitstromen van de geul in de uiterwaard. In het rivierkundig onderzoek is ook geen effect van deze bestorting gevonden.

Overigens wordt er in het kader van het raakvlakproject 'De Horde' dat door Provincie Utrecht wordt uitgevoerd, bekeken of de instroom van de geul moet worden aangepast. Tussen de kribben, waar zich de instroomopening bevindt, is enkele jaren geleden een palenrij geplaatst om negatieve effecten van golfslag en waterverplaatsing door scheepvaart te beperken. In het raakvlakproject 'De Horde' worden maatregelen genomen voor ecologische verbeteringen (KRW-maatregelen). Hierbij wordt ook de instroom van de geul onder de loep genomen. De beide projecten (dijkversterking en uiterwaardproject 'De Horde') voeren regelmatig overleg over de raakvlakken tussen beide projecten. De aanpassing van de bestorting van de dijk is één van de raakvlakken.

2.3

Conclusie

De zienswijze van de Natuur en milieufederatie Utrecht leidt niet tot aanpassing van de dijkversterking en van het Projectbesluit.

3 Wijzigingen ten opzichte van het ontwerp Projectbesluit

3.1 Wijzigingen in het dijkontwerp

De zienswijze leidt niet tot aanpassing van het dijkontwerp. Wel is het dijkontwerp aangepast aan voortschrijdend inzicht. Die zogenoemde ambtshalve wijzigingen zijn beschreven in de volgende paragraaf.

3.2 Ambtshalve wijzigingen door voortschrijdend inzicht

3.2.1 Meer kennis van de ondergrond

In het ontwerpproces om te komen tot het ontwerp Projectbesluit zijn de berekeningen ten behoeve van het dijkontwerp uitgevoerd met de tot dan toe beschikbare bodemgegevens.

In de loop van 2024 tot maart 2025 is extra terrein- en laboratoriumonderzoek uitgevoerd voor de verdere detaillering van het ontwerp. De extra zekerheid over de bodem maakte het mogelijk om met kleinere onzekerheidsmarges te rekenen. Verder zijn de rekentechnieken die worden gebruikt om de omvang van met name de pipingmaatregelen te berekenen, in ontwikkeling. Op basis van het extra bodemonderzoek zijn de afmetingen van de stabiliteitsbermen geoptimaliseerd en zijn de begin- en eindpunten van onder andere de verticale pipingmaatregelen preciezer vastgesteld. Ook is er meer precies gekeken naar de aansluiting van de verticale pipingmaatregelen op de omgeving.

3.2.2 Aanscherping waterveiligheidsmaatregelen

Stabiliteitsberm IJsseldam

De vormgeving van de berm is geoptimaliseerd ten opzichte van het ruimtebeslag van het ontwerp Projectbesluit. Ter plaatse van het Klaphek is de berm iets smaller en hoger ontworpen, zodat er bomen en een coniferenhaag kunnen worden gespaard. De oude loop van Hollandse IJssel is benadrukt door middel van een duidelijke 'inkeping' in de berm.

Berm Lage Dijk - Radiolaan

De gecombineerde piping/stabiliteitsberm in dit dijkvak is uitgewerkt op basis van de nieuwe inzichten in de bodemopbouw. De slootdemping die in het noordelijke deel van het dijkvak nodig is, is meer gedetailleerd uitgewerkt en de daarvoor benodigde compensatie eveneens. Ten opzichte van het vergunningenontwerp loopt de pipingberm ter hoogte van Dijkpaal 9 ongeveer 16 meter verder door in het achterland. Hiermee zal ook een sloot (tertiaire watergang) moeten worden verplaatst.

Figuur 3.1 Berm Lage Dijk – Radiolaan in het ontwerp Projectbesluit (links) en in het definitieve Projectbesluit (rechts)

Stabiliteitsberm De Horde

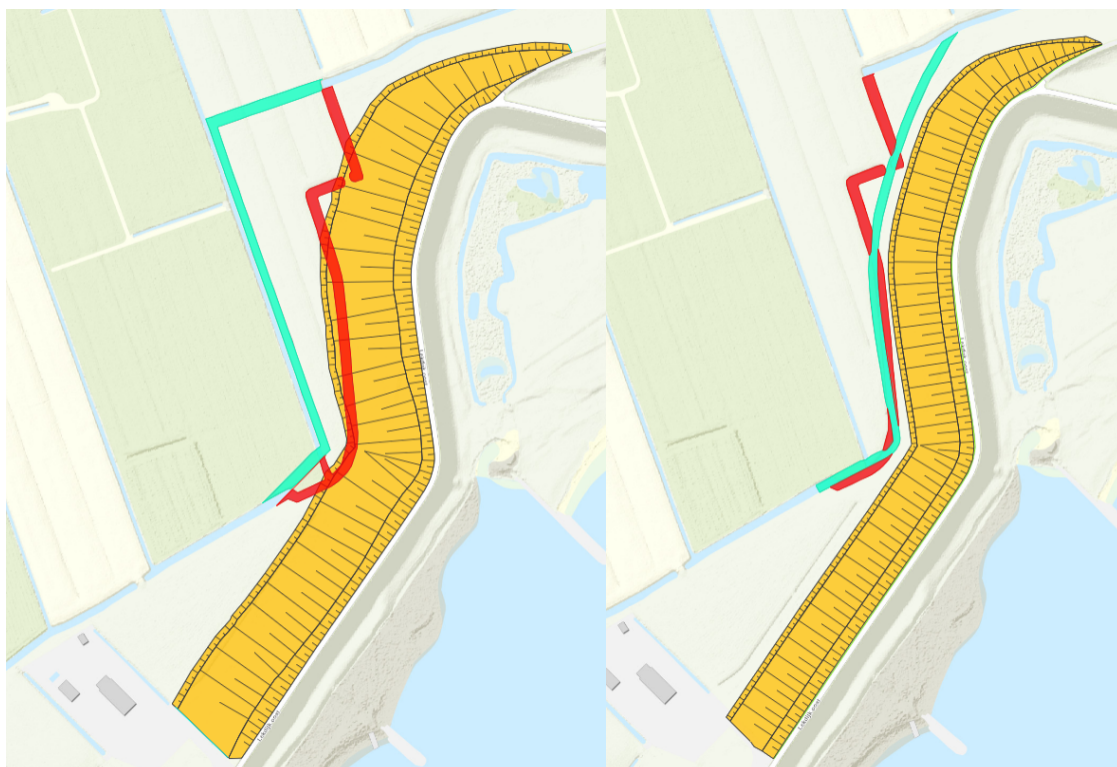
De berm kan over de hele linie ongeveer 3 meter korter worden (minder ver het achterland in) dan in het ontwerp Projectbesluit was opgenomen. Het opengraven van één van de twee aanwezige duikers vervalt, het opengraven van de oostelijk duiker is gehandhaafd.

Stabiliteitsberm De Drie Wielen

Op basis van nieuwe onderzoeksgegevens kan deze berm over vrijwel de hele lengte zo'n 15 à 20 meter korter (minder ver het achterland in) worden gemaakt. De te dempen watergang zal op een andere manier worden teruggebracht dan bij de bredere berm in het ontwerp Projectbesluit. Dit nieuwe slootontwerp is afgestemd met de eigenaar van het perceel.

Stabiliteitsberm Jaarsveld (begraafplaats)

De al relatief (kleine) stabiliteitsberm bij de begraafplaats in Jaarsveld kan nog verder worden verkleind. Hierdoor hoeven er minder bomen te worden gekapt dan eerder was voorzien.

Figuur 3.2 Stabiliteitsberm De Drie Wielen in het ontwerp Projectbesluit (links) en het definitieve Projectbesluit (rechts), inclusief het dempen (rood) en opnieuw aanbrengen (groen) van de watergang

Voorlandverbetering

In het ontwerp Projectbesluit was een voorlandmaatregel in De Drie Wielen opgenomen. De maatregel bestaat uit het vervangen en verbeteren van ongeveer 90 strekkende meter stortsteenbekleding van het buitentalud van de dijk. Deze voorlandverbetering is nader uitgewerkt.

3.2.3 Aanscherping ligging en diepte verticale constructies

Op basis van (onder meer) aanvullend grondonderzoek zijn de begin- en eindpunten van de verticale pipingconstructies (heaveschermen) en de aansluiting van deze constructie op de dijk gedetailleerder bepaald. Ook de lengte van de schermen (boven- en onderzijde van de constructies) is verder uitgewerkt.

Uit het aanvullend grondonderzoek is meer informatie gekomen over de ligging van de zandbanen in de ondergrond, bijvoorbeeld in het meest westelijke deel van het dijkvak De Drie Wielen. Deze zandbaan maakt het noodzakelijk het heavescherm in dit deel van het dijkvak verder in westelijke richting door te trekken dan in het ontwerp Projectbesluit was voorzien. De precieze ligging van het scherm is afgestemd op de aanwezigheid van het Rijksmonument Huis te Jaarsveld en de aanwezige taludtrap. De inpassing van het heavescherm is besproken met de grondeigenaar.

3.2.4 Aanscherping omvang GOP-maatregelen

Er zijn in het definitieve Projectbesluit minder maatregelen opgenomen voor het groot onderhoud en de beheerbaarheid ('GOP-opgave') van de dijk dan in het ontwerp Projectbesluit. De GOP-opgave vloeit voort uit het Grootonderhoudsplan van het waterschap.

De in het ontwerp Projectbesluit opgenomen GOP-maatregelen waren gebaseerd op de volgende overwegingen:

- urgentie voor het groot onderhoud vanuit de beheerorganisatie;
- aansluiten bij de delen waar waterveiligheidsmaatregelen worden getroffen;
- grotere lengtes aanpakken, in verband met een efficiënte uitvoering en landschappelijke overwegingen;
- de verwachte medewerking van grondeigenaren.

In het ontwerp Projectbesluit waren met name buitendijkse GOP-maatregelen opgenomen, plus enkele binnendijkse delen, onder meer in het dijkvak Lekboulevard en rond De Kniek.

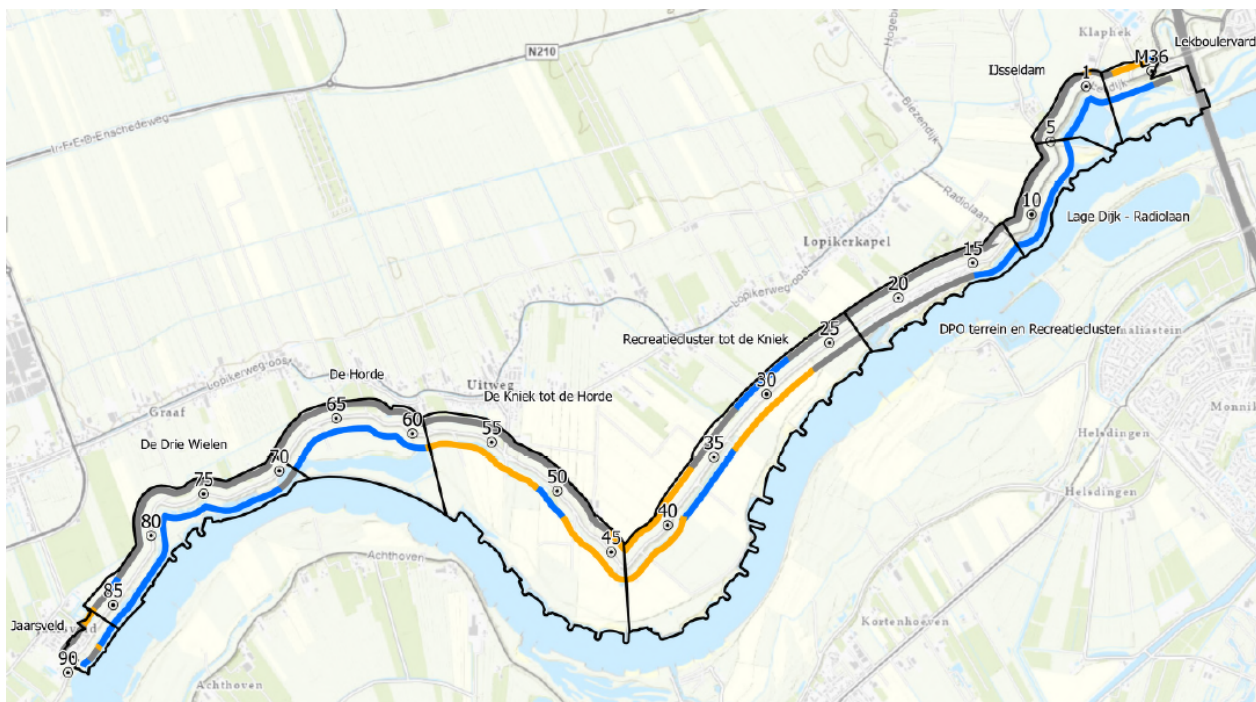
De afgelopen periode is er meer inzicht ontstaan in de verwachte medewerking van grondeigenaren. Het uitgangspunt is dat de GOP-maatregelen alleen worden gerealiseerd op gronden die in eigendom zijn of komen van het waterschap. Delen van het GOP waarvan de verwachting is dat de benodigde gronden niet kunnen worden verworven, zijn niet opgenomen in het definitieve Projectbesluit.

Vervolgens zijn de resterende delen in overleg met het beheerteam van het waterschap geprioriteerd en uitgewerkt. Daarbij is ook gekeken naar de noodzaak van beheerafritten. Dit heeft geleid tot de maatregelen voor groot onderhoud en beheerbaarheid, zoals op de plankkaart van het definitieve Projectbesluit verbeeld is. De volgende GOP-maatregelen zijn niet meer in het definitieve Projectbesluit opgenomen (zie Tabel 3-1).

Tabel 3-1 GOP maatregelen uit het ontwerp Projectbesluit die niet in het definitief Projectbesluit zijn opgenomen

Maatregelen buitendijks	Maatregelen binnendijks
• 2 afritten Lage Dijk-Radiolaan (dp 7,5) • IJsseldam en Lage Dijk-Radiolaan (dp M38.5-12) • Recreatiecluster-De Kniek (dp 26.5-33) • Recreatiecluster tot De Kniek (dp 24.5-27.5 en 32-36) • Afrit kleiputten (dp 37) • Recreatiecluster tot De Kniek (dp 36-46) • Voor De Horde (dp 57.5-59) • 4 afritten (dp 60-68) • De Horde middendeel (dp 62-65.5) • De Drie Wielen (dp 78-83.5 en 84.5-86) • 2 afritten (dp 80.5-83.5) • Kern Jaarsveld (dp 88.5-89)	• Lekboulevard (dp M36-M38) • Rondom De Kniek (dp 39-48.5) • De Kniek tot De Horde (dp 51-57.5) • Uitstroom geul De Horde (dp 69.5-70.5) • De Drie Wielen (dp 83.5-84) • Huis te Jaarsveld (dp 86-87,5)

Figuur 3.3 geeft een overzicht van de resterende GOP-maatregelen (in blauw) en de GOP-maatregelen die niet meer in het definitief Projectbesluit zijn opgenomen.

Figuur 3.3 GOP-maatregelen in het definitief Projectbesluit (blauw) en vervallen maatregelen (geel). In de grijze delen waren geen GOP-maatregelen opgenomen in het ontwerp Projectbesluit.

Overigens geldt nog steeds dat de dijkgedeelten waar een waterveiligheidsopgave is de dijk overeenkomstig de beheereisen wordt opgeleverd.

3.2.5 Aanpassing werkstroken en bouwzones

Een deel van de werkstroken is vervallen, met name vanwege het vervallen van een aantal GOP-maatregelen. Er is een verbinding toegevoegd tussen de depotlocatie aan het Klaphek en de eerder al ingetekende werkstrook langs de teen van de dijk.

Er zijn verschillende overleggen geweest met de gemeente Lopik en provincie Utrecht over de tijdelijke ontsluitingsweg vanaf De Drie Wielen naar N210. Die is nodig om de werkzaamheden veilig te kunnen uitvoeren. Op de plankaart bij het ontwerp Projectbesluit was hiervoor een route opgenomen via de S.L. Van Alterenlaan en het kruispunt van de S.L. Van Alterenlaan met de N210. Medio 2025 is in overleg met provincie en gemeente duidelijk geworden dat deze route niet wenselijk is. Er is daarom op de definitieve plankaart een zoekgebied opgenomen om ofwel een directe ontsluiting op de N210 te realiseren, ofwel een ontsluiting op de ventweg naast de N210 met een route via de ventweg naar het kruispunt van de S.L. Van Alterenlaan en de N210. Omdat bij deze tweede variant mogelijk aanpassing van het kruispunt nodig is, is ook hiervoor ruimte op de definitieve plankaart opgenomen.

3.2.6 Mitigerende maatregelen

Onder mitigatie wordt verstaan het voorkomen of verminderen van de negatieve effecten van (in dit geval) het Projectbesluit door het treffen van maatregelen.

Beschermde soorten: amfibieënpoel

Om de tijdelijke effecten van de werkzaamheden op amfibieën (heikikker en rugstreeppad) te verzachten wordt een amfibieënpoel aangelegd. Op de plankaart van het ontwerp Projectbesluit was hiervoor een zoekgebied opgenomen. De locatie voor de poel is gekozen en de poel is ontworpen. In het ontwerp van de poel is aansluiting gezocht bij de vormgeving van de

historische kleiputten langs de dijk. De uitgewerkte amfibieënpool is opgenomen op de plankaart bij het definitief Projectbesluit.

Oppervlaktewater: compensatie watergangen

De aangepaste berm in Lage Dijk – Radiolaan raakt een sloot (tertiaire watergang). Deze wordt verlegd. De nieuwe ligging van de verplaatste watergang is opgenomen op de definitieve plankaart (zie ook Figuur 3.1 Berm Lage Dijk – Radiolaan in het ontwerp Projectbesluit (links) en in het definitieve Projectbesluit (rechts)

De aangepaste berm bij de Drie Wielen leidt tot een andere vormgeving van de compenserende watergang, zie ook Figuur 3.2. Deze is opgenomen op de definitieve plankaart.

Het opengraven van de westelijke duiker in dijkvak De Horde, die in op de ontwerp plankaart was opgenomen, is vervallen. De bestaande duiker blijft gehandhaafd.

Kader Richtlijn Water (KRW) relevant gebied (areaal)

Op de ontwerp plankaart was een zone opgenomen in de plas langs de IJsseldam waarin riet wordt gerealiseerd, als compensatie voor zogenoemd 'KRW-relevant areaal'.

Deze plas in de Bossenwaard is rond 2015 aangelegd in het kader van het project Ruimte voor de Lek. Het streefbeeld voor de plas is de ontwikkeling van riet en rietgras met een kleiner deel open water (Ecotopenkaart Bossenwaard, Pontwaard, Streefbeeld, 2011)). Tot op heden heeft de plas zich nog niet in deze richting ontwikkeld, de plas heeft voornamelijk open water met kale oevers.

De dijkversterking heeft een raakvlak met 'KRW-relevant areaal'. Dit raakvlak treedt op bij de oever van deze plas (door de aanleg van de beheerstrook) en bij de schaaldijk in De Drie Wielen (door verbetering van de steenbestorting).

Met een rietoever krijgt de ecologische kwaliteit van de plas een impuls. Het ontwerp van de rietzone is verder uitgewerkt. Het ontwerp van de rietzone is afgestemd op de ligging van de zogenoemde 'leessloot', een voormalige loop van de Hollandse IJssel die nog in de bodem van de plas ligt. De rietzone wordt op deze plek onderbroken, om deze plek te markeren (zie Figuur 3.4).

Figuur 3.4 Aanduiding rietzone langs de oever van de plas met opening voor 'leessloot'.

De compensatiemaatregel wordt met Rijkswaterstaat nader afgestemd in het kader van de vergunningverlening.

3.3 Effecten definitief Projectbesluit ten opzichte van het ontwerp Projectbesluit

Met de optimalisatie van het dijkontwerp worden ten opzichte van het ontwerp Projectbesluit geen nieuwe belanghebbenden geraakt. De aanpassingen leiden alleen plaatselijk tot een iets groter ruimtebeslag, met name bij de berm in de Lage Dijk – Radiolaan. Daar staat een kleiner ruimtebeslag elders tegenover. De aanpassingen zijn met de betreffende eigenaren één op één besproken.

De effecten van de dijkversterking op het milieu of de natuur worden niet wezenlijk anders dan beschreven in het Milieueffectrapport. Er zijn minder (permanente en tijdelijke) effecten vanwege het vervallen van een deel van de maatregelen in het kader van groot onderhoud én de daarvoor noodzakelijke werkstroken. De (tijdelijke) effecten van deze vervallen maatregelen treden niet op.

Het raakvlak met 'KRW-relevant areaal' en de daarvoor benodigde compensatie wordt nog besproken met Rijkswaterstaat.